

Sociale ordninger i forbindelse med krise – Ny Normal

Arbejdsløshedsdagpenge og efterløn

Medlemskrav arbejdsløshedsdagpenge

For at være berettiget til dagpenge skal man opfylde følgende betingelser:

1. man skal have været medlem af en a-kasse i mindst 1 år
2. man skal opfylde et beskæftigelseskrav

Medlemskrav efterløn

Man skal have været medlem og betalt efterlønsbidrag imellem 20 – 30 år. Der findes særlige regler herfor afhængig af hvornår man er født og hvornår, man er blevet medlem.

Beskæftigelseskrav – fælles for dagpenge og efterløn

Lønmodtagere

Fuldtidsforsikrede lønmodtagere skal have indberettet 1.924 løntimer i en medlemsperiode inden for de seneste 3 år. For deltidsforsikrede udgør løntimerne 1.258 timer.

Selvstændige

For at gå på dagpenge eller efterløn skal selvstændige opfylde et beskæftigelseskrav. Selvstændige skal inden for de seneste 3 år have haft arbejde, der svarer til 52 ugers fuldtidsarbejde. Selvstændige kan kun være fuldtidsforsikrede og kan kun medregne uger med arbejde i væsentligt omfang. Det betyder, at arbejdet i virksomheden skal udgøre mere end 30 timer om ugen i gennemsnit.

Rådighed

Det er en betingelse for at få udbetalt dagpenge, at man er rask og står til rådighed for arbejdsmarkedet. Hvis man har et efterlønsbevis har man mulighed for at gå på efterløn, selvom man er syg ved overgangen til efterløn.

Beregning

Lønmodtagere

For fuldtidsforsikrede med månedsløn ske beregningen ud fra de seneste 3 måneders sammenhængende indberettede løn med mindst 320 løntimer, svarende til mindst 2/3 af fuld overenskomstmæssig arbejdstid. For uge og 14-dages lønnede, er grundlaget de seneste 12 ugers sammenhængende indberettede løntimer, som skal udgøre mindst 296 timer. For deltidsforsikrede er kravet mindst 195 timer for månedslønnede og 180 timer for uge- eller 14-dages lønnede.

Selvstændige

Satsen beregnes ud fra indkomsten i de 2 bedste af de seneste 5 hele regnskabsår. Der kan kun anvendes regnskabsår, hvor man har været medlem af en a-kasse ved regnskabsårets slutning. Der tages udgangspunkt i det skattepligtige overskud før renter og efter afskrivninger. Satsen udgør 90 % af den hidtidige indkomst efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag på 8 %. Man kan dog maksimalt få udbetalt en fastsat højeste dagpengesats.

Mindstesats

Der er mulighed for at få en mindstesats, som er uafhængig af arbejdsindtægten.

Betingelserne er, at virksomheden skal være drevet i væsentligt omfang dvs. over 30 timer om ugen i mindst 3 sammenhængende hele regnskabsår. Man skal har været medlem af en a-kasse i hele perioden.

Selskaber

Er virksomheden drevet som aktieselskab eller anpartsselskab, sker beregningen på grundlag af selskabets skattemæssige overskud/underskud før renter med tillæg af de skattepligtige yderser, som medlemmer og evt. ægtefælle har fået udbetalt fra selskabet. Det er alene den andel man ejer af selskabet, der indgår i beregningen.

Medarbejdende ægtefæller

Hvis begge ægtefæller har arbejdet i selskabet som hovedbeskæftigelse, anses hver af ægtefællerne for at have indtjent halvdelen af den samlede årsindtægt. Eventuel løn til medarbejdende ægtefælle tillægges årsindtægten inden den deles.

Hvis ægtefællen kun har arbejdet i virksomheden som bibeskæftigelse, skal der inden satsberegningen ske fradrag for værdien af ægtefællens arbejde.

Karenstid selvstændige

Hovedregel: 3 ugers karenstid før man kan modtage dagpenge eller efterløn

Konkurs og tvangsauktion: 1 ugers karenstid

Overgang til efterløn: Ingen karenstid.

Ophør – arbejdsløshedsforsikring og efterløn

Muligheder for ophør

1. Salg og lukning af virksomhed
2. Bortforpagtning og udlejning
3. Konkurs
4. Brugelig pant
5. Tvangsauktion
6. Selskaber
7. Udtræden af virksomhed for medejere og ægtefæller

Salg af virksomhed – og lukning

Betingelser salg:

- Der skal være tale om salg af hele virksomheden
- Ikke salg til ægtefælle/samlever eller umyndige børn
- Aftalen må ikke være betinget
- Afmeldt offentlige registre som selvstændig

Dokumentation:

A-kassen skal have kopi af underskrevet salgskontrakt, kopi af underskrevne momsafmeldinger, blanket eller kopi af Erhvervsstyrelsen bekræftelse på momsafmelding.

Lukning

Lukning er sket, når en så stor del af virksomheden er afviklet, at en eventuel resterende del af virksomheden ikke kan danne grundlag for fortsat virksomhedsudøvelse. Egne lokaler skal som hovedregel være solgt eller udlejet på ophørstidspunktet. Lejemål skal være ophørte.

Bortforpagtning/udlejning

Betingelser:

- Skriftlig aftale
- Ikke til ægtefælle/samlever eller umyndige børn
- Ejer må ikke forbeholde sig ret til i noget omfang af benytte virksomheden erhvervsmæssigt

- Aftalen skal omfatte oplysning om omfang, bl.a. forpagtningsafgiften, arealets størrelse, antal dyr mv.
- Gensidig uopsigelig i mindst 5 år
- Afmeldt offentlige registre som selvstændig
- Man må ikke arbejde i virksomheden i bortforpagtnings-/udlejningsperioden – hverken lønnet eller ulønnet

Dokumentation

Kopi af den underskrevne kontrakt, kopi af momsafmelding eller kopi af Erhvervsstyrelsens bekræftelse samt en skriftlig erklæring om, at man ikke vil arbejde for forpagter/lejer.

Konkurs

Betingelser:

- Konkursdekret afsagt af skifteretten eller meddelelse om konkursdekret i Statstidende.
- Ikke generhverve virksomheden eller virksomhedens hoveddriftsmidler.
- Ikke overdragelse til ægtefælle/samlever af virksomhed eller hoveddriftsmidler
- Afmeldt offentlige registre som selvstændig

Man anses for ledig fra den dag, hvor skifteretten afsiger konkursdekretet, dog senest ugedagen efter, at skifteretten har modtaget konkursbegæringen.

Dokumentation

Konkursdekret fra skifteretten eller meddelelse om konkursdekret i Statstidende. Hvis der er gået mere end en uge mellem konkursbegæringen og konkursdekretets afsigelse, skal der vedlægges en meddelelse fra skifteretten om datoen for modtagelse af konkursbegæringen. Endvidere kopi af Erhvervsstyrelsens bekræftelse på momsafmelding eller Erhvervsstyrelsens registrering af konkursboet.

Brugeligt pant - arbejdsløshedsdagpenge

Betingelser:

- Fogedretten skal have begæret tvangsauktion over virksomheden
- Panthaver skal have overtaget virksomheden til brugeligt pant eller administration
- Medlemmet og ægtefælle skal ophøre med at arbejde i virksomheden
- Man skal være fraflyttet ejendommen
- Afmeldt offentlige registre som selvstændig

Ordningen finder ikke anvendelse ved efterløn.

Dokumentation:

Udskrift fra retsbogen om begæring om tvangsauktion, erklæring fra panthaver om overtagelse af driften, erklæring fra folkeregistret om fraflytning, udskrift fra fogedretten om salg af virksomheden på tvangsauktion, kopi af bekræftelse på momsafmelding.

Tvangsauktion

Betingelser:

- Tvangsauktionen skal være endeligt afholdt af skifteretten
- Virksomheden skal være solgt på auktion og ikke til ægtefælle, samlever eller umyndige børn
- Afmeldt offentlige registre som selvstændig

Dokumentation:

Udskrift fra fogedretten om salg af virksomheden på tvangsauktion, samt kopi af bekræftelse på momsafmelding.

Selskaber

Hvis man skal ophøre med et aktie- eller anpartsselskab skal en af ovenstående ophørsmuligheder være opfyldt.

Dokumentation:

- Aktierne eller anparterne skal være solgt til andre end ægtefællen, samlever eller umyndige børn (kopi af underskrevet salgskontrakt) eller
- At selskabet er opløst (kopi fra skifteretten eller Sø- og Handelsretten) eller
- Der ikke længere er nogen form for erhvervmæssig aktivitet i selskabet, selvom man beholder selskabet. Man skal straks:
  - Afholde generalforsamling i selskabet, hvor formålsparagraffen ændres til "formueadministration". Der må ikke stå andet i formålsbestemmelsen. (kopi af generalforsamlingsprotokollatet).
  - Anmelde den nye formålsparagraf til Erhvervsstyrelsen. (Kopi af anmeldelse)
  - Afgive erklæring til a-kassen om, at der ikke længere er erhvervsaktiviteter i selskabet, og at der fremover alene vil være passiv formueadministration i selskabet.

Udtræden af virksomhed for medejere og for ægtefæller

Udtræden for ægtefæller

Udtræden med tro og loveerklæring

Betingelser:

Underskrive erklæring om:

- At man er udtrådt af virksomheden
- Ikke længere udfører arbejde i virksomheden
- Ikke længere er skattemæssigt registreret som medarbejdende ægtefælle

A-kassen skal have besked, hvis man genindtræder i virksomheden, og det er en betingelse, at der skal gå mindst 2 år fra genindtræden, til man igen kan udtræde på baggrund af en tro og loveerklæring. Der er dog mulighed for at kunne udtræde inden de 2 år er gået, hvis man har arbejdet 1925 løntimer eller selvstændig virksomhed inden for en periode på 15 måneder fra det tidspunkt, man bliver ledig.

Separation og skilsmisse

Betingelser:

- Man skal være fraflyttet den hidtidige fælles bopæl – og anmeldt dette til folkeregistret
- Der skal være indgivet begæring om separation eller skilsmisse
- Man må ikke mere arbejde i landbruget
- Status som medarbejdende ægtefælle skal være ophørt

Udtræden for medejere

Medejere herunder ægtefæller der er medejere har følgende muligheder for at udtræde af virksomheden:

- Påbegynde lønarbejde
- Bortfald af arbejdsopgaver
- Manglende faglige kvalifikationer
- Ændring af ejerforholdet

Påbegyndelse lønarbejde

Det er muligt at udtræde af en virksomhed ved påbegyndelse af lønarbejde

Betingelser:

- Lønmodtagerarbejde over 30 timer pr. uge, og ikke på forhånd er bestemt til at være tidsbegrænset, eller
- Lønmodtagerarbejdet er indberettet med mindst 1924 timer indenfor de seneste 15 måneder, eller
- Hvis der samtidig med udtræden er sket en driftsomlægning, kræves alene, at der er indberettet lønmodtagerarbejde med mindst 962 timer indenfor de seneste 8 måneder, eller
- Medlemmet som lønmodtager har fået indberettet mindst 1300 timer inden for de seneste 15 måneder, og at medlemmet ikke har arbejdet eller modtaget indtægter fra virksomheden indenfor de seneste 5 år.

Bortfald af arbejdsopgaver

Betingelser:

- Der skal ske varige ændringer i virksomheden
- De hidtidige arbejdsopgaver skal være klart afgrænset, så det kan konstateres, at de er bortfaldet

Manglende faglige kvalifikationer

Betingelser:

- Der skal være sket en driftsomlægning, anskaffelse af ny teknologi i virksomheden eller noget tilsvarende og
- Fremtidige arbejdsopgaver skal varetages fremover af en medejer/ansat med særlige faglige kvalifikationer.
- Udtræden skal ske samtidig med driftsomlægningen. Dog frist på 3 måneder i nogle tilfælde
- Opgaverne må ikke overtages af ægtefælle, samlever, en anden selvstændig erhvervsdrivende, f.eks. revisor eller umyndige børn
- Hvis opgaverne ikke bliver overtaget af ny medarbejder, skal det godtgøres, at virksomheden fremover kan klare sig med mindre arbejdskraft.

Råd og huskeliste – arbejdsløshedsdagpenge og efterløn

• Husk indmeldelse i a-kasse

Hvis du er i økonomisk krise, vil det være en god idé at blive indmeldt i en a-kasse. Herved kan du evt. nå at være medlem i 1 år inden evt. salg eller bortforpagtning og derved få ret til arbejdsløshedsdagpenge. Hvis ikke det kan nås, kan du dog optjene nogle timer til opfyldelse af beskæftigelseskravet, som er 1924 timer for fuldtidsforsikrede. Vær dog opmærksom på at der måske ikke er et beregningsgrundlag pga. af lav indkomst. Hvis du allerede er indmeldt og har drevet virksomheden i væsentlig omfang mindst 3 år vil man altid have ret til mindstesatsen som udgør 82 % af maks. dagpenge.

• Husk betaling af a-kassekontingent

Når regningerne håber sig op, er der risiko for at a-kassekontingentet ikke betales. Det medfører, at du bliver slettet i a-kassen, og retten til arbejdsløshedsdagpenge og måske efterløn mistes.

• Undersøg om ægtefællen kan få arbejdsløshedsdagpenge eller efterløn

Måske kan medarbejdende ægtefælle udtræde af jeres fælles virksomhed og opnå arbejdsløshedsdagpenge. Hvis ægtefællen ikke er medejer vil der forholdsvis enkelt kunne ske udtræden ved at ægtefællerne underskriver en tro og loveerklæring om at ægtefællen ikke længere arbejder i virksomheden.

• Arbejdsløshedsdagpenge ved brugelig pant

Det er kun muligt at overgå til dagpenge men ikke til efterløn. Dagpenge kan kun udbetales, hvis boligen fraflyttes.

Økonomisk friplads

Aktuel indtægt

Fripladstilskud beregnes på grundlag af ægtefællernes samlede aktuelle indtægt. Ved årets begyndelse beregnes fripladstilskuddet på grundlag af årets forventede indtægt, og når årsopgørelsen foreligger efterreguleres på grundlag af faktisk indtægt.

Økonomisk fripladstilskud beregnes i forhold til forældrenes egenbetaling

Fripladsskala 2013

Indtægt	Egenbetaling i procent af fuld takst
Under 158.801 kr.	0 procent
158.801 kr. til 162.321 kr.	5 procent
162.322 kr. til 493.299 kr.	Egenbetaling forhøjes med 1 procent for hver 3.521 kr.'s indtægtsnedgang
492.200 kr. og derover	100 procent

Fradrag i indkomst

Enlig forsørger	55.559 kr.
Hjemmeboende børn under 18 år	7.000 kr. pr. barn

Forældre, som bor alene sammen med deres barn/børn og som er eneforsørgere, vil før beregningen af fripladstilskud, få fratrukket 55.559 kr. i indkomstgrundlaget.

Søskendetilskud kan gives til den billigste plads med et beløb der svarer til min. 50 % af egenbetalingen. Søskendetilskuddet skal beregnes efter fripladstilskud

Beregningsgrundlag

Ved beregning af tilskud tages udgangspunkt i:

Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst + aktieindkomst (bortset fra udbytteindkomst op til 5000 kr.)

For selvstændige tage beregningsgrundlaget ud fra forskudsregistreringen og det forventede årsresultat.

Hvis indtægt skal lægges til grund?

Bor barnet sammen med begge samlevende forældre, er det forældrenes samlede aktuelle indtægt, der skal lægges til grund ved beregningen af økonomisk fripladstilskud.

Hvis barnets forældre ikke lever sammen, er det den aktuelle indkomst hos den af forældrene, hvor barnet er tilmeldt folkeregistret, der skal anvendes ved beregning af økonomisk fripladstilskud. Og er denne forælder gift eller har en samlever, skal ægtefællens eller samleverens indtægt medregnes ved beregningen af fripladstilskud.

Dette gælder imidlertid ikke, hvis barnet bor mest hos den af forældrene, hvor barnet ikke har folkeregisteradresse. Hvis det er tilfældet, er det indkomsten hos denne forælder, der skal anvendes ved beregning af økonomisk fripladstilskud. Også her gælder det, at en ægtefælles eller samlevers indtægt skal medregnes ved beregningen af fripladstilskud.

Vægt på faktisk indtægt

Hvis den indtægt, som forældre har til rådighed, er væsentlig større eller mindre end den aktuelle indtægt, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om fripladstilskud efter en samlet vurdering af familiens økonomiske og sociale forhold.

Oplysningspligt ved indtægtsfremgang

Forældre har pligt til at underrette kommunen om varige stigninger i indtægten i årets løb eller andreforhold, der har betydning for retten til fripladstilskud.

Når forældrene har en indtægtsfremgang på over 10 pct., kan kommunen regulere det økonomiske fripladstilskud og dermed indirekte forældrenes egenbetaling med tilbagevirkende kraft fra det tidspunkt, hvor forældrenes forhold har ændret sig. Kravet om tilbagebetaling forudsætter, at ydelsesmodtageren har modtaget ydelsen mod bedre vidende. Krav forældes efter 3 år efter tilskuddets ophør.

Ingen regulering ved indtægtsnedgang

Der er ikke mulighed for at efterregulere det økonomiske fripladstilskud, hvis forældrene har haft en indtægtsnedgang. Ved en indtægtsnedgang skal forældrene derfor på ny ansøge om økonomisk fripladstilskud og dokumentere deres ændrede indtægtsforhold.

Særligt vedrørende selvstændige.

Viser slutligningskontrollen, at den faktiske indkomst, der har været til rådighed, har været væsentlig højere end indkomsten på bevillingstidspunktet, f.eks. på grund af specielle skattetekniske fradrag, vil fripladstilskudet blive omberegnet og ekstraopkrævning vil blive fremsendt.

Skattetekniske fradrag

Kommunen kan foretage et skøn over, hvorvidt ægtefællernes faktiske indkomst svarer til det opgjorte indkomstgrundlag og derefter regulere det opgjorte indkomstgrundlag i både opadgående og nedadgående retning.

Kommunen opregulerer indkomstgrundlaget på grund af skattetekniske fradrag, som ikke kan anerkendes ved opgørelsen af den faktiske indtægt der anvendes ved beregningen af friplads.

Følgende fradrag anses for skattetekniske:

- Afskrivninger herunder straksafskrivninger udover 2 % på bygninger og 10 % på inventar. Afskrivninger, der ikke er udnyttet skattemæssigt, indgår ikke i beregningen.
- Besætningsnedskrivninger
- Fremførsel af underskud

Overførsel af underskud mellem ægtefæller i beregningsåret anses derimod ikke som et skattetekniske fradrag. Det accepteres, at man anvender virksomheds- og kapitalafkastordningen til at nedsætte indkomstgrundlaget ved beregning af friplads.

Husk at søge friplads

Hvis man har børn der benytter daginstitution, skal der søges friplads. Dette skal ske, så snart indtjeningen begynder at falde. Hvis der ikke er søgt, og det senere viser sig at indtægtsgrundlaget er så lavt, at man er berettiget til friplads, er der ikke mulighed for at søge med tilbagevirkende kraft.